

Sygn. akt V U 1636/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Rosłoń

Protokolant: Irena Prochowicz

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o składkę na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek odwołania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 5 sierpnia 2013 roku Nr (...)

i z dnia 5 sierpnia 2013 roku Nr (...)

Zmienia zaskarżone decyzje i ustala, że w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2013r do 31 marca 2014 roku stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wynosi 0,96% podstawy jej wymiaru.

sygn. akt V U 1636/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją nr (...) z dnia 5 sierpnia 2013 r., wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) oraz art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.) stwierdził, że w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r., stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązujące płatnika składek (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. wynosi 1,20 % podstawy jej wymiaru.

Decyzją nr (...) również z dnia 5 sierpnia 2013 r., na podstawie art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą w/w płatnika składek w okresie składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. podwyższa się o 50%.

W uzasadnieniu decyzji nr (...) organ rentowy stwierdził, że zasady ustalania wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe określa art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. Płatnik składek jako spółka posiadała (...), zatem wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w okresie składkowym od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. wynosi 1,20%, natomiast spółka naliczyła składki w wysokości 0,96%. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że zgodnie z przepisami w/w ustawy stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy tj. na okres od 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku. Brak było zatem uzasadnienia do przyjęcia stopy procentowej składki ustalonej przez sąd na inny rok składkowy.

W uzasadnieniu decyzji nr (...) organ rentowy stwierdził, że prawidłowo ustalona stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. wynosiła 1,20% podstawy jej wymiaru. W związku z tym, że spółka naliczała składki na ubezpieczenie stosując stopę procentową w wysokości 0,96% stopa została zaniżona. W związku z tym, zgodnie z art. 34 ustawy o ubezpieczeniu z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, stopa procentowa musiała być ustalona w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych.

Odwołanie od powyższych decyzji wniosła (...) sp. z o.o.z siedzibą w B.. Skarżący zarzucił, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydając zaskarżone decyzje przyjął wygodną dla siebie zasadę wybiórczego stosowania korzystnych dla siebie zapisów ustaw oraz nie wziął pod uwagę niekorzystnego dla niego prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w B. wydanego w sprawie o sygn. akt 1699/12. Wskazał, że uzasadnienie wyroku wydanego w w/w sprawie określa organowi rentowemu ramy postępowania w kolejnych okresach rozliczeniowych. Zatem wydając decyzję ustalającą stawkę na ubezpieczenie wypadkowe, winien ją wydać przede wszystkim w oparciu o posiadane dokumenty rejestrowe podmiotu, świadczące o ciągłości jego działalności, posiadane dokumenty zgłoszeniowe oraz uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie V U 1699/12. Wskazując na powyższe wniosł o uchylenie zaskarżonych decyzji oraz zobowiązanie organu rentowego do ustalenia właściwej stawki za sporny okres.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w odpowiedzi na odwołanie wniosł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odwołania podtrzymał stanowisko wyrażone w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje.

(...) sp. z o.o.z siedzibą w B. powstała 29 czerwca 2012 r. w wyniku przekształcenia (...) (...) w B.. Do przekształcenia doszło w związku z treścią art. 205 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654). Zgodnie z treścią tego przepisu, z dniem 1 lipca 2011 r. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej stają się przedsiębiorstwami podmiotów leczniczych. Stosownie do treści art. 6 ust. 6 tej ustawy, uczelnia medyczna może utworzyć i prowadzić podmiot leczniczy w formie spółki kapitałowej.

Uchwałą nr (...) Senatu Uniwersytetu (...) w B. z dnia 18 kwietnia 2012 r. utworzono podmiot leczniczy (...) sp. z o.o.z siedzibą w B.. Zarządzeniem nr (...) z dnia 31 maja 2012 r. Rektor Uniwersytetu (...) w B. zarządził wniesienie majątku (...) (...) w B. w postaci aportu, jako zorganizowanej części przedsiębiorstwa do utworzonej spółki. Zobowiązania i wierzytelności dotychczasowego podmiotu stały się

zobowiązaniami i wierzytelnościami spółki. Przejęła ona również pracowników dotychczasowego podmiotu w trybie art. 23¹ kodeksu pracy.

W związku z przekształceniem nie uległo zmianie ani miejsce ani zakres wykonywanej przez spółkę działalności, jak też grupa działalności, do której należy według (...) ujętego w rejestrze REGON – (...). W rejestrze podmiotów prowadzących działalność gospodarczą spółka jest zarejestrowana pod tym samym numerem co podmiot, który uległ przekształceniu. Zatrudnia powyżej 10 ubezpieczonych.

Zmianie uległ nr NIP oraz REGON o czym spółka poinformowała Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. poprzez złożenie 13 sierpnia 2012 r. dokumentu (...) dotyczącego zgłoszenia zmian identyfikacyjnych płatnika składek (akta VU 1699/12 Sądu Okręgowego w B.).

W celu ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r., odwołujący przesłał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. informację (...) za 2012 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 31 ust. 6 ustawy wypadkowej (k. 8 i 9).

W odpowiedzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomił odwołującego, że nie miał on obowiązku przekazywania tych informacji ponieważ zgłosił się jako płatnik składek

na ubezpieczenia społeczne od 29 czerwca 2012 r. a zatem nie spełnia kryterium ciągłości (k. 10). Stosownie do treści art. 32 ust. 2 ustawy wypadkowej jeżeli płatnik składek do dnia 30 kwietnia danego roku nie otrzyma zawiadomienia o wysokości stopy procentowej, powinien zwrócić się do jednostki organizacyjnej Zakładu właściwej ze względu na swoją siedzibę o podanie wysokości stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe. Odwołujący nie uczynił tego, co w ocenie Sądu pozostaje bez wpływu dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i przyjął stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe z poprzedniego okresu rozliczeniowego (ustaloną wyrokiem sądu), oczekując na wydanie decyzji, otwierającej drogę odwoławczą.

Decyzją nr (...) z dnia 5 sierpnia 2013 r. – obecnie zaskarżoną, wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) oraz art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r., stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązujące płatnika składek (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. wynosi 1,20 % podstawy jej wymiaru.

Natomiast decyzją nr (...) z dnia 5 sierpnia 2013 r. – również obecnie zaskarżoną, na podstawie art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 r.

o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązujące w/w płatnika składek w okresie składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. podwyższa się o 50%.

Problem prawny, który wymaga rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, był już przedmiotem rozpoznania w sprawie VU 1699/12 Sądu Okręgowego w B.. Wprawdzie w powołanej sprawie sporna była wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za inny rok, niemniej jednak istota sprawy sprowadzała się do rozstrzygnięcia tego samego zagadnienia. W powołanej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 18 marca 2012 r. zawiadomił ówczesny (...) (...) w B. stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 167, poz. 1322 z późn. zm.) zwanej dalej ustawą wypadkową, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. wynosi 0,96 % podstawy jej wymiaru. Wysokość ta została ustalona na podstawie danych przekazanych przez płatnika składek w informacjach (...) za trzy kolejne lata kalendarzowe tj. 2009 – 2011. Następnie, w związku z przekształceniem

tego podmiotu, decyzją z dnia 6 września 2012 r. organ rentowy stwierdził, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe powstałej w wyniku przekształcenia (...) sp. z o.o.z siedzibą w B.w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. wynosi 1,2 % podstawy jej wymiaru. Organ rentowy uznał, że powstała w wyniku przekształcenia (...)spółka jest nowym płatnikiem składek, zatem stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe powinna być ustalona na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy wypadkowej.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w B.rozpoznający w sprawie o sygn. VU 1699 /12 odwołanie od tej decyzji, zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2013 r. stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe (...) sp. z o.o.z siedzibą w B.wynosi 0,96 % podstawy jej wymiaru. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd wskazał, że w rozpoznawanej sprawie miał zastosowanie art. 93a § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749), który wprost przewiduje, że osoba prawna zawiązana (powstała) w wyniku przekształcenia innej osoby prawnej wstępuje we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki przekształcanej osoby prawnej oraz - zgodnie z odesłaniem zawartym w art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - we wszelkie prawa i obowiązki przewidziane w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, które dotyczą przekształconej osoby prawnej. Tego typu uniwersalne przekształcenie organizacyjno-prawne stanowi kontynuację dotychczasowej osoby prawnej w zmienionej formie organizacyjno-prawnej, która w zakresie normatywnego oddziaływania przepisów prawa jest uniwersalnym sukcesorem prawnym, w każdym zakresie praw i obowiązków podatkowych, a z mocy odesłania do art. 93a Ordynacji podatkowej zawartego w art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - także w zakresie praw i obowiązków dotyczących należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, w tym na ubezpieczenie wypadkowe.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela powyższe zapatrywania prawne. W ocenie Sądu powołany wyrok i jego uzasadnienie przesądziły również na przyszłość kwestię związaną z pozycją nowopowstałej spółki jako płatnika składek również na ubezpieczenie wypadkowe. Ponieważ spółka jest uniwersalnym sukcesorem prawnym innej osoby prawnej, sposób ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe powinien być dokładnie taki, jaki obowiązywał przekształconą osobę prawną.

Z treści art. 28 ust. 2 w zw. z art. 33 ust. 1 i 3 ustawy wypadkowej wynika, że spośród płatników składek, którzy zgłaszają do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych oraz podlegają wpisowi do rejestru REGON, Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustala stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe tym płatnikom składek, którzy za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe, zgodnie z ciążącym na nich obowiązkiem ustawowym, złożyli w ZUS informację (...). Zgodnie z art. 31 ust. 7 tej ustawy informację (...), za dany rok kalendarzowy, przekazują płatnicy składek, którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) podlegają wpisowi do rejestru REGON,
- 2) byli zgłoszeni w ZUS jako płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe nieprzerwanie przez cały rok kalendarzowy, za który składana jest informacja (...) i przynajmniej jeden dzień w styczniu następnego roku,
- 3) zgłaszali w roku kalendarzowym, za który składana jest informacja (...), średnio, co najmniej 10 ubezpieczonych do ubezpieczenia wypadkowego.

W ocenie Sądu odwołujący spełnił te warunki bowiem jako nowopowstała w wyniku przekształcenia osoba prawna, która stosownie do treści art. 93a § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej oraz zgodnie z odesłaniem zawartym w art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest uniwersalnym sukcesorem prawnym innej osoby prawnej, prowadzącej tę samą działalność, zachowuje prawo do opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe według dotychczasowej stopy procentowej i według ustalonego sposobu jej naliczania (obowiązującego poprzednika prawnego). Zatem zachowuje

także prawo do ulgi w wysokości opłacanych składek na ubezpieczenie wypadkowe. Oceny tej nie może zmienić posiadanie przez odwołującego innego niż jego poprzednik prawny numeru NIP i REGON a w związku z tym traktowanie go przez system jako nowego płatnika. W ocenie Sądu zmiana danych identyfikacyjnych płatnika składek jak również parametry systemu komputerowego nie mogą narzucać interpretacji obowiązujących przepisów prawa.

Zmiana stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe w dotychczasowej wysokości może być dokonana tylko w razie wystąpienia okoliczności istotnych z punktu widzenia zmian ryzyka wypadkowego. Wymaga to stwierdzenia innego poziomu zatrudnienia osób ubezpieczonych, zmiany lub poszerzenia rodzaju prowadzonej działalności, które łączą się z innym poziomem występowania zagrożeń (ryzyk) wypadkowych oraz skutków tych zagrożeń, albo stwierdzenia nowych istotnych z punktu widzenia ubezpieczenia wypadkowego ryzyk, które ujawniły się w związku z przekształceniem organizacyjno-prawnym prowadzonej działalności. Żadnych tego typu okoliczności organ rentowy nie wskazał. W szczególności organ rentowy nie wykazał, że w związku z przekształceniem organizacyjno-prawnym po stronie wnioskodawcy doszło do zwiększenia liczby osób ubezpieczonych (art. 28 ustawy wypadkowej), ani że wnioskodawca został przeniesiony (zaliczony) do innej grupy działalności PKD ujętej w rejestrze REGON lub że zmieniły się kategorie ryzyk wypadkowych uzależnione od wskaźników częstości zdarzeń lub zagrożeń wypadkowych, w tym ich skutków (art. 30 tej ustawy), które wymagały lub usprawiedliwiały podwyższenie dotychczasowej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe z tytułu zwiększonego ryzyka wystąpienia zdarzeń lub zagrożeń wypadkowych (art. 33 tej ustawy).

Tymczasem w rozpoznanej sprawie podwyższenie stopy procentowej tych należności składkowych nastąpiło bez podania istotnych okoliczności uzasadniających dokonaną zmianę, takich jak zaliczenie wnioskodawcy do innej grupy działalności PKD ujętej

w rejestrze REGON, zwiększenie liczby osób ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu, zmiana lub poszerzenie rodzajów i kategorii zagrożeń (ryzyk) wypadkowych uzależnionych od wskaźników częstości zdarzeń lub zagrożeń wypadkowych, w tym od ich skutków albo występowanie innych istotnych zdarzeń, które mogą uzasadniać różnicowanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków.

W związku z powyższym Sąd zobowiązał organ rentowy do wskazania wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przy założeniu, że wnioskodawca kontynuuje działalność byłego (...) (...) w B.i w wymaganym terminie złożył za 2012 r. informację (...) (za poprzednie lata informacje takie również były złożone).

W odpowiedzi organ rentowy wskazał, że uwzględniając dokumenty (...) za 2010 i 2011 rok złożone przez poprzednika prawnego wnioskodawcy jak również dokument (...) złożony przez wnioskodawcę za 2012 r., stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. wynosi 0,96 % podstawy jej wymiaru.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że w rozpoznawanej sprawie w decyzji nr (...) doszło do bezpodstawnego podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przy niezmiennych parametrach faktycznych i prawnych dotyczących ustalania lub różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Wskazana w piśmie z dnia 4 grudnia 2013 r. wysokość stopy procentowej jest w ocenie Sądu obowiązująca w spornym okresie rozliczeniowym.

Konsekwencją takiego ustalenia Sądu jest również ustalenie, że wnioskodawca działaniem swoim nie wyczerpał dyspozycji art. 34 ustawy wypadkowej. Według treści art. 34 ust. 1 tej ustawy jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala w drodze decyzji stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150 % stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do płatników składek, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności – art. 34 ust. 3 ustawy. Organ rentowy ustalił wnioskodawcy stopę procentową w wysokości 150 %. Ponieważ przepis art. 34 ustawy

wypadkowej ma charakter sankcyjny, może być stosowany tylko w opisanych w nim sytuacjach. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 kwietnia 2012 r. sygn. I UK 358/11 wskazał, że nie jest dopuszczalne ustalenie podwyższonej stopy procentowej w innych wypadkach ani w drodze jakiegokolwiek analogii. Przekazywanie przez płatnika składki niższej od wymaganej, jeżeli to wynika z innych powodów niż nieprawidłowe ustalenie liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia nie wyczerpuje normy art. 34 ust. 3 w zw. z ust. 1 ustawy wypadkowej. W rozpoznawanej sprawie nie zaszła żadna z sytuacji opisanych w art. 34 ust. 3 lub ust. 1 ustawy wypadkowej.

Organ rentowy wskazał na zniżenie przez odwołującego stopy procentowej wobec uznania się za następcę poprzednika prawnego. Samo zniżenie stopy procentowej nie stanowi przesłanki nałożenia sankcji z art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej. Jest ono konieczną częścią przesłanek nałożenia sankcji ale tylko jako skutek nieprzekazania danych, przekazania danych nieprawdziwych lub nieprawidłowego ustalenia liczby ubezpieczonych lub grupy działalności. Nie stanowi natomiast samoistnej przesłanki nałożenia sankcji. Podwyższenie stopy procentowej nie może zatem nastąpić w razie zniżenia stopy procentowej

z jakichkolwiek przyczyn lecz jedynie wówczas, gdy zniżenie nastąpiło jako skutek wymienionych działań lub zaniechań płatnika. Zatem decyzja nr (...) została wydana bez spełnienia przesłanek ustawowych pozwalających na nałożenie sankcji z art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej.

Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżone decyzje i na podstawie art.

477 ¹⁴§ 2 kpc orzekł jak w wyroku ustalając prawidłową wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.